

N. Sz. KARZSANSZKIJ emlékezéseiből

... A British Museum könyvtárára és általában a könyvtárakra terelődött a szó. Lenin kijelentette:

- Amikor Londonban vagyok, mindig ott dolgozom a könyvtárban. Kiváló intézmény: sokat lehet tőlük tanulni. Kivált az a páratlan tájékoztatási osztály! A legrövidebb idő alatt bármilyen kérdésben eligazítják az embert, hogy milyen könyvekben talál róla anyagot. És milyen jól, kényelmesen lehet itt dolgozni! Jár a moszkvai Rumjancev Könyvtárba?

- Voltam már néhányszor.

- Emlékszik, ott közös asztalnál ülnek az olvasók; ez kényelmetlen is, zavaró is. Itt minden olvasónak külön helye van, úgy rakja szét a kikért könyveket, a saját kivonatait, jegyzeteit, miegymás, ahogyan jólesik. Kéri a könyvet és szinte azonnal hozzák. Igen, az angol burzsoázia nem sajnálja erre a pénzt. Nem is kell sajnálni! A mi Gucskovjaink meg legfeljebb ha krajcárokat szánnak rá. S aztán majd jár a szájuk: "Kultura! Kultura! Ezer rubeltadtunk a nemzeti könyvtárra!"

- Ugye, itt csak angol könyvek vannak, vagy talán még francia és német nyelvűek, de oroszok nincsenek? - kérdeztem.

- Éppen az a nagy szó, hogy gazdag orosz részlegük van. Külön dolgozók figyelik és szerzik be az újonnan megjelenő orosz irodalmat. Csak be kell adnia az embernek egy könyvre az igénylést, és megkapja. Különösen gazdag a közgazdasági anyag. Elvégre kalmárok: kereskedniük kell Oroszországgal, ismerniük kell az országot... Tegnap olyan orosz nyelvű könyveket adtak ki nekem, amelyek se Péterváron, se Moszkvában nincsenek meg.

- Hogy lehet?

- Oroszországban megjelennek, azután elkobozzák őket - a mi könyvtárainkban tehát nem találhatók. Csere útján se kapja meg az illetet egyetlen könyvtár sem. Az angolokat viszont nem érdekli, hogy melyik könyvről mi a véleményük a Sztolipin-vitézeknek a sajtófőigazgatóságon. Mondhatom: ami azokat a mindenféle nyelvű forrásokat illeti, amelyekre mostanában szükségem lesz, el sem képzelhetnék a munkámhoz jobb helyet a British Museum Könyvtáránál. Itt kevesebb lesz a hiány, mint bárhol másutt.

- És a párizsi nemzeti könyvtárnak nincs annyi orosz nyelvű könyve?

- Annyi nincs. Messze van a British Museum könyvtárától. A berlini és a bécsi pedig még gyengébb. Bizony, jó lenne itt vagy egy évig dolgoztatni...

- Na és ez lehetetlen?

- A következő hónapokban, sőt években lehetetlen, végképp lehetetlen - állapította meg Vlagyimir Iljics.